

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ.
TELEFONSZÁM: J. 461—97—98—99.

A „Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják,

Megjelenik havonta

A hollandi parlament új összetétele.

A második kamara legutóbbi választásai újból beigazolták, hogy a hollandi választó nem egyhamar hagyja cserben pártját. A választások — a gazdasági válság dacára — csak csekély változást hoztak a pártok összetételében. Nem kevesebb, mint 53 különböző politikai párt nyújtotta be ez alkalommal jelölőlistáját; ennek dacára tíz régi — a parlamentben már esztendőik óta képviselt — párt 100 közül összesen 96 helyet biztosított magának. A 43 kisebb párt közül csak négy dicsekedhetik azzal, hogy egy-egy helyet hódított el a többi pártoktól. A tíz párt keretén belül csak jelentéktelen eltolódások történtek; a katolikus állami párt és a szociáldemokratapárt 2—2 helyet veszítettek, ezzel szemben az ellenforradalmi párt, Colijn elnöke alatt, valamint a kommunisták 2—2 helyet nyertek. A liberálisok, a szabadgondolkodású demokraták és a kereszténytörténelmi párt 1—1 helyet veszítettek és a középosztály pártja is elvesztette egyetlen képviselőjét. A négy új párt 1—1 mandátummal a következő: nemzeti újjáépítés pártja némi fasiszta tendenciával, a katolikus néppárt, mely a katolikus állami párt legszélsőbb balszárnya, a keresztény demokrata unió és a forradalmi szocialistapárt; mind e pártok a szocialisták rovására kerültek be a parlamentbe.

A hollandi nép ez alkalommal zárt tömegekben ment az urnákhoz. 4,097.000 szavazatra jogosult nő és férfi közül 3,720.000 teljesítette állampolgári kötelességét. 1929. évvel szemben a választáson való részvétel háromszázezer szavazóval szaporodott, ami százalékokban 91.04-et jelent a régebbi 88.34-el szemben. A választáson való ez erőteljesebb részvételnek az volt a következménye, hogy a nagyobb politikai pártok közül csak a történelmi

kereszténypártok, amelyek a különböző vallásos pártok jobbszárnyát alkotják és a szabadelvű demokraták és szociáldemokraták szenvedtek kisebb szavazatvesztést. A kereszténytörténelmiekek szavazatai 354.000-ról 339.000-re csökkentek, a szabadelvű demokraták 804.000 helyet 798.000 szavazatot kaptak, míg más oldalról a forradalmi szocialisták 21.000 szavazatukat 48.000-re, a kommunisták 67.000 szavazatukat 118.000-re növelték; csak az elmúlt évben alapított független szocialistapárt, a szociáldemokratapárt egykori legszélsőbb balszárnya pedig 27.000 szavazatot tudott szerezni.

Általában a hollandi választók között — a szocialisták és a szabadelvű demokraták szavazatvesztése dacára — a balfelé tolódásnak világos, bár nagyon szerény jele mutatkozik. A baloldali pártok összesen 1,280.000 szavazatot kaptak az 1929. évi 1,139.000 szavazattal szemben. A baloldali csoporton belül a kiemelt forradalmi tendenciájú pártok, a kommunisták, a forradalmi szocialisták és a független szocialisták szavazataikat az 1929. évi 89.000-ról 194.000-re növelték. Kiderül ebből, hogy az erőszakos felforgatásra törekvő pártok növekedése még a rendkívül nyomasztó gazdasági válság dacára is csak igen szerény méretek között mozog. A hollandi nép épily kevéssé ajándékozta meg bizalmával a fasiszta irányzatot. A hat különböző fasisztapárt 58.000 szavazatnál többet nem tudott összehozni. Csak a nemzeti újjáépítés pártja, a jelölőlista élén Snijders tábornokkal, tudott 30.000 szavazattal egy kamarai helyet biztosítani magának. A legnagyobb szavazatnyereség az ellenforradalmi pártnak jutott, szavazatainak száma ugyanis 391.000-ról 499.000-re emelkedett. Ezt a sikert nagynevű és kiváló vezetőjének, dr. Colijnak, a nemzetközi szabadkereskedelmi gondolat ismert harcosának köszönheti.

A hollandi vidék.

Város és vidék között Hollandiában tulajdonképpen nincsen különbség. Az egységben, a városképeknek vidéki hatásában és a városi szellemnek a szabad vidéken való jelenlétében van a végtelen, mással össze sem hasonlítható varázsa, amit Hollandia az utasra gyakorol. Szemmel látható, kézzel fogható, hogyan hajtja át a vidék zöldjével, fűvével, lombjával és vizével, népével a várost és a város életfelfogásával, építkezési módjával hogyan folytatódik a vidéken, telepítvényeken, birtokokon. Jellemző, hogy Hollandiában van egy lakástörvény, mely épüget nyer alkalmazást a városban, mint a vidéken. Hollandiában nincsenek falvak, mint

amilyenek más országokban épültek. Vannak egyes parasztgazdaságok (udvarok); több ilyen parasztgazdaság együtt még nem falu, hanem félig városi telepítvény. Nemcsak Dél- és Nyugat-Hollandiában, de a kevésbé népes Groningen és Friesland provinciákban is vannak ilyen telepítvények. A városok is meglehetősen egyformán vannak az egész országban elosztva, úgyhogy a telepítvények mindig, mint vidéki elővárosok tartoznak egy városhoz. Sokan, akik a városban dolgoznak, a vidéken laknak, de sokan, akik a vidéken dolgoznak, laknak a városokban. Ennek az a természetes következménye, hogy város és vidék között nincsen versengés vagy ellenségeskedés.

Gazdag városok már a XVII. században szép vidéki uradalmakat alapítottak. E tradícióból kifolyólag rendkívül nagy kultúrájú egyszerű udvarházak keletkeztek, remek parkokkal és ősi fákkal. Mindenhol található nagy és gazdag úri birtokok olyan kertekkel, amelyek szinte észrevétlenül olvadnak bele a tájékba. Ezek nem olyan földbirtokosok udvarházai, akik száz és ezer holdakkal rendelkeznek, mert a nagy uradalmak ritkák Hollandiában és csak 2 százalékat teszik ki Hollandia földjének. Leggyakoribbak az egészen kicsiny birtokok. Ennek folyamánya az, hogy a mezőgazdasági művelés igen intenzív és inkább kertészeti, mint földművelési jellege van. Ez is tehát félig városi karaktert árul el.

Bár az ipar Hollandia számára nem olyan kicsiny jelentőségű, amint az az ott tartózkodó idegenek előtt látszik, mégis szigorúan lokalizálva van Limburgra, a keleti provinciában, a magasabban fekvő ú. n. „homokország“, kevésbé lép előtérbe, mert az ország öthatod részét rétek, legelők, szántóföldek alkotják. Egyrészt a földeknek virág- és főzeléktermelés céljára hasznosítják. Az összes földeknek mintegy kétötödrésze a tenger felszíne alatt fekszik, annál gyakran 5 méterrel is mélyebben. Ezt a földet a hollandusok a tengertől és a folyóktól hódították el, igazolva egyúttal, hogy ez a nép mestere a kolonizációnak.

Hollandia a kisbirtoknak, a sokféle való elosztásnak országa, ahol valódi demokratikus szellem uralkodik. Döntő szerepet játszik ott a középosztály, azok a polgárok, akik a középen állnak társadalmilag és anyagilag. A szegények és a gazdagok közötti ellentét is távol van minden veszélyzónától. Ez természetesen mindenre visszahat, bizonyos kényelmet és az élet élvezésének lehetőségeit jelenti.

Magyar-holland krónika.

Vilma királynő és a holland királyi család előtt magyar táncokat mutattak be.

Hágából jelentik: A holland National Crisis Comité, mely *Juliánna* trónörökös nő vezetése mellett nagyszabású jótékonyági programot bonyolított le, a hágai Dierentuinban fényes műsoros estét rendezett. Az estélyen a trónörökös nőn kívül megjelent *Vilma* királynő, *Emma* anyakirályné, *Henrik*, Németalföld hercege, ott volt a holland kormány teljes számban, a hágai diplomáciai kar, a hadsereg főparancsnoka, a tizenegy főispán és a nagyobb holland városok polgármesterei. Az est egyik kiemelkedő számként a hágai Vereeniging Nederland-Hongarije magyar táncokat mutatott be. A táncokat: palotást, toborzót, csárdást fiatal holland férfiak és hölgyek járták nagy sikerrel. *Vredenburg* báró, az egyesület elnöke, de különösen *Kramer* főtitkár gondoskodott arról is, hogy a táncosok eredeti magyar népviseletben jelenjenek meg s a talpalávalót jó magyar cigánybanda húzza. *Vilma* királynénak és a királyi család tagjainak nagyon tetszettek a magyar táncok, a magyar cigányzene, de különösen a színes magyar népviselet. A királyné ismételten megtapsolta a hollandok magyaros mutatványait, úgy, hogy a palotást meg kellett ismételni. A műsor többi része francia, lengyel, német, portugál, spanyol és osztrák eredetű számokra oszlott.

A holland trónörökös nő megkapta a francia becsületrendet.

Hágából jelentik: *Juliánna* királyi hercegnő, *Vilma* királyné leánya, a francia becsületrend lovagja lett. A francia kormány értesítette a holland királyi családot, hogy a 19 éves hercegnőt a becsületrend nagykeresztjével tüntette ki.

Ahol 22 millió pengő a nyugdíjalap.

Hollandia egyik legnagyobb pénzintézete, a Rotterdamsche Bank-vereeniging azzal büszkélkedik, hogy ugyancsak gondoskodik tisztviselőinek jövőjéről. Nyugdíjalapja több 9.5 millió hollandi forintnál, ami hivatalos árfolyamon átszámítva mintegy 22 millió pengőnek felel meg. Emellett még van egy *Erca* nevű szünidei üdülőtelepe is, amely azonban egy hollandi forint értékkel szerepel a nyugdíjalap vagyonskimutatásában. Nyugdíjat összesen 219-en élveznek és pedig 87 tisztviselő, 75 özvegy és 57 árva. A kifizetett nyugdíjak összege 154.000 hollandi forint, ugyanakkor pedig az alap évi bevétele kereken 960.000 hollandi forint volt.

Szövetkezetek Hollandiában.

A legújabban kiadott hivatalos statisztikai kimutatás adatai szerint 1932-ben 3179 szövetkezet működött Hollandiában. Ez a szám a különböző célú szövetkezetek között a következőképpen oszlik meg: 423 fogyasztási, 810 mezőgazdasági hitel, 90 egyéb hitel, 517 mezőgazdasági tej, 866 egyéb tej, 24 termelő, 154 építő és 57 biztosító szövetkezet.